

Student/Registration Number

Centre Number

2004 PUBLIC EXAMINATION

Serbian

Continuers Level

Tuesday 19 October: 2 pm Eastern Standard Time

Reading Time: 10 minutes

Working Time: 2 hours and 50 minutes

- *You have 10 minutes to read all the papers and to familiarise yourself with the requirements of the questions. You may not write during this time.*
- *Monolingual and/or bilingual printed dictionaries may be used.*

Section 1: Listening and Responding (30 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 50 minutes for Section 1.
2. Write all your answers to the questions in Section 1 in this booklet in blue or black ink or ball-point pen. Space is provided for you to make notes.
3. You must answer ALL questions in Part A and Part B.
4. Answer Part A in ENGLISH and Part B in SERBIAN.
5. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet.
6. All question booklets will be collected at the end of the examination.

This examination is used for the HSC (New South Wales), the NTCE (Northern Territory), the SACE (South Australia), the TCE (Tasmania), the VCE (Victoria), and the WACE (Western Australia).

Part A

20 marks

Attempt Questions 1–4

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and specific aspects of texts by identifying and analysing information and convey the information accurately and appropriately*
-

You will hear FOUR texts. Each text will be played twice. There will be a short break between the first and second playings in which you may make notes.

Listen carefully to each text and then answer the questions in ENGLISH.

	Marks	You may make notes in this space.
Text 1		
1. How can teenagers support the action of saving water? _____ _____ _____ _____	2	
Text 2		
2. Explain the dilemma Dragan faces in the choice of a career. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	3	

BLANK PAGE

BLANK PAGE

2004 PUBLIC EXAMINATION

Serbian

Continuers Level

Section 1: Listening and Responding

Transcript

Section 1, Part A

Text 1

Драги наши тинејџери,

Подржите акцију штедне воде. Ваши родитељи сигурно воде рачуна о заливању цвећа, прању аутомобила и стаза испред куће. Али вода се не троши само ван куће, него и у кући. Да ли сте се икада запитали колико воде потрошите у купатилу? Колико дуго траје ваше туширање или прање зуба? Вас допринос биће драгоцен.

Text 2

ДРАГАН: Здраво Јована, па где си ти? Требало ти је само недељу дана да одговориш на моју поруку...

ЈОВАНА: Ђао Драгане! Ма не питај ме! Овај матурски испит ме начисто сломио. Просто сам морала мало да предахнем. Задовољна сам резултатом. Успећу да упишем психологију и сада коначно могу да одахнем. Шта се код тебе дешава? Остајеш при електротехници?

ДРАГАН: Нисам баш сигуран. Моји ме и даље терају на неки технички факултет, а ти знаш какви су они. Мора да се настави породична традиција или... . Али нисам ти ја за то. Ја сам више језички тип. Волим да читам, пишем, комуницирам с људима...

ЈОВАНА: Онда би журналистика била права ствар за тебе, шта кажеш?

ДРАГАН: Хм... и да и не. Ја бих у ствари волео да студирам енглески језик и да радим као наставник. Знам да није баш "кул", али ја то просто волим. Могао бих вероватно да нађем посао и у неким језичким школама у иностранству. Наводно је то доста тражено.

ЈОВАНА: Па, кад боље размислим, био би ти супер профа. Увек си волео да нам држиш предавања. Ха, ха...

Text 3

Да ли сте икада пожелели да постанете познати? Да ли сте икада сањарили да вас људи препознају на улици и желе да вас макар на тренутак додирну? Да ли вам је икада пало на памет да је то могуће и да ће вам се једнога дана пружити прилика да покажете како лепо певате? Ако сте макар на једно од ових питања дали потврдан одговор, онда саслушајте пажљиво.

Дошло је ваших пет минута. Музички канал РТС је расписао конкурс за српског тинејџерског идола. Победник ће имати прилику да сними албум, а тим стручњака ће организовати комплетну промоцију. Уколико лепо певате позивамо вас да се пријавите за аудицију која ће се одржати у диско клубу Пећина 3. новембра 2004–те године. Аудиција почиње у 9 сати ујутро.

Ако желите да учествујете на аудицији, снимите три песме и пошаљите их на следећу адресу:

Поштански фах 530

11000 Београд

Шта чекате? Касетофон у руке и почните да снимате!

Text 4

ВОДИТЕЉ: Добар дан поштовани слушаоци и добро дошли у програм „Млади говоре“. Тема нашег данашњег програма је јаз међу генерацијама. Са нама у студију је г-ђа Весна Берак, психолог и саветник.

Госпођо Берак, како ви видите однос између родитеља и тинејџера?

ПСИХОЛОГ: Радећи са великим бројем младих људи и њиховим родитељима, установила сам да је у основи тог односа конфликт и неразумевање.

ВОДИТЕЉ: Шта је то што изазива сукоб између тинејџера и њихових родитеља у српској заједници?

ПСИХОЛОГ: Основни проблем је у томе што родитељи не прихватају везу њихове деце са припадницима других етничких заједница. Нашавши се растрзани између љубави на једној страни и осећања одговорности према родитељима, на другој страни, млади или прекидају везу оставши незадовољни или настављају везу кријући од својих родитеља, а у екстремним случајевима демонстративно се исељавају из куће да би доказали својим родитељима да они имају право на властити избор и слободу личности. Све то, наравно, ствара нездраве односе између родитеља и деце.

ВОДИТЕЉ: Како ви тумачите ову појаву?

ПСИХОЛОГ: Многи родитељи када се уселе у нову земљу доживе културни шок на који су, у већини случајева неприпремљени.

Непознавање језика још више погоршава ствар. Збуњени и уплашени они се држе своје етничке заједнице живећи у некој врсти гета. Везу свог детета са припадником друге културе доживљају као губитак идентитета и већ довољно несигурни и дезоријентисани западају у емоционалну кризу, анксиозност и депресију.

ВОДИТЕЉ: Која је најчешћа примедба младих?

ПСИХОЛОГ: Млади се жале на недостатак комуникације и поверења. Сваки разговор који они иницирају завршава се препирком. Родитељи не прихватају да је заљубљивање и веза нормалан део одрастања, нити и да избор особе с којом се забављају треба да припада само њима.

ВОДИТЕЉ: Хвала вам, г-ђо Берак. Драги слушаоци, наш психолог је спреман да одговори на ваша питања.

Section 1, Part B

Text 5

Ако се за неки филм може рећи да су се све коцкице поклопиле како би обезбедиле муњевић успех, онда је то сигурно најновији филм Здравка Шотре „Зона Замфирова“ по истоименом роману Стевана Сремца. И овај пут стари филмски лисац Шотра представио се публици филмом за све генерације. Љубавна прича, смештена у стари Ниш тек ослобођен од Турака, о двоје младих који се воле а које родитељи не дају једно за друго, очигледно је погодила жицу и освојила срца милиона гледалаца.

Одличан Сремчев текст, одсуство вулгарности, крви и насиља, сјајна глумачка екипа, изванредна музика, костими и сценографија и на крају филмски хепиенд учинили су да се овај филм кандидује за аутентични српски “блокбастер”.

Text 6

НАТАША: Еј ђао!

МИЛАН: Ђао! Откуд ти?

НАТАША: Очекивала сам да ћеш ме назвати ових дана да се видимо...

МИЛАН: Па не знам. Види, имам пуно обавеза... Баш ми је фрка...

НАТАША: Ајде да изађемо вечерас... даје се добар филм у биоскопу.

МИЛАН: Не, не могу. Коначно ево вечерас сам позвао друштво да гледамо НБА меч!

НАТАША: ... а сутра увече или можда матине пре подне?

МИЛАН: Не, не могу – већ сам се договорио са Салетом да вежбамо задатке из физике за матурски... а ујутро идем с баком на пијац... Знаш да више не може да тегли све оне кесе због ишијаса.

НАТАША: Милане, све разумем, али не разумем да у твом недељном распореду не постоји време за изласке са девојком?

МИЛАН: Е, полако... немој да се нервираш! Полако... Знаш да не волим кад бесниш без разлога.

НАТАША: По свему судећи, наша веза и не котира високо на листи твојих приоритета? Зар не?!

МИЛАН: Знаш шта? Ја не схватам зашто си ти мене уопште позвала? Да ме прогањаш и провераваш где сам? Знао сам... Па да, могао сам и да претпоставим... Моја девојка је постала једна обична ухода која прати где и с ким проводим време... а ту особину сам одувек највише мрзео код девојака!!

НАТАША: Благо теби, ти бар имаш пријатеље, а ја сам све своје време посветила само нашој вези.

Student/Registration Number

Centre Number

2004 PUBLIC EXAMINATION

Serbian

Continuers Level

Section 2: Reading and Responding (30 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 1 hour and 15 minutes for Section 2.
2. Write all your answers to the questions in Section 2 in this booklet in blue or black ink or ball-point pen. Space is provided for you to make notes.
3. You must answer ALL questions in Part A and Part B.
4. Answer Part A in ENGLISH and Part B in SERBIAN.
5. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet and on page 9.
6. All question booklets will be collected at the end of the examination.

This examination is used for the HSC (New South Wales), the NTCE (Northern Territory), the SACE (South Australia), the TCE (Tasmania), the VCE (Victoria), and the WACE (Western Australia).

Part A

20 marks

Attempt Questions 7–9

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and/or specific aspects of texts, by, for example, comparing, contrasting, summarising, or evaluating, and convey the information accurately and appropriately*
-

7. Read the text and then answer in ENGLISH the questions that follow.

1. новембар

Тежина 75 кг

Драги дневниче,

Коцка је бачена! Данас сам почела нову једномесечну дијету из једног женског часописа. Зарекла сам се да ћу до почетка лета изгубити 10 кг. Кад се хоће све се може! Дејан ме је убеђивао да кренем са њим у теретану, али ја сам сигурна да је дијета ипак боља. Ма мушкарци се не разумеју у те ствари. Већ видим завидљиве погледе другарица када ме виде у бикинију.

---

11. новембар

Тежина 72 кг

Драги дневниче,

Ова нова дијета је стварно супер, већ сам изгубила 3 кг. До краја дијете ћу сигурно изгубити и више од 10 кг.

---

21. новембар

Тежина 75 кг

Драги дневниче,

Просто сам очајна... Прошло је већ три недеље од почетка дијете, а ја и даље стојим на истој тежини. А тако је лепо кренуло на почетку. Можда је то због оних чоколадица које сам ових дана појела. Па нисам могла да одолим, морала сам да прославим успех дијете. Можда је ипак требало да послушам Дејана.

Остаје још недељу дана до краја дијете. Једва чекам да се све то заврши.

---

30. новембар

Тежина 75 кг

Драги дневниче,

Ура! Ето преживела сам још једну дијету. Баш немам среће а и они часописи лажу. Одох да се наједем колача без гриже савести.

Question 7 continues on page 3

Question 7 (continued)

(a) Analyse the girl's attitude towards dieting.

3

(b) Account for the tone of the diary entries.

4

End of Question 7

8. Read the text and then answer in ENGLISH the questions that follow.

SMS МАНИЈА

Осећам вибрације мог мобилног телефона и вадим га из џепа. На екрану угледах SMS поруку. До мене, један младић управо проверава своје поруке. Мало даље, средовечна госпођа вади свој мобилни телефон из ташне и почиње да укуцава поруку. Не, то није сцена из неког новог научнофантастичног филма него уобичајена сцена која се може видети на улицама светских градова.

Вечерњи разговор родитеља са децом свео се на поруке. Резултати испита сазнају се преко SMS. И пријатељства се одржавају преко порука.

abc 459/1

Кафа@5?
ОК. :-)
Са Сањом?
Без :-)

Options

abc 459/1

Развод.

Развод.

Развод.

И у Малезији већ си разведен.

„SMS су кул. Сада не бих фурао са Тањом, јер не бих имао храбрости да је стартујем.“ – Зоран, 17 година.

Зар више немамо времена или храбрости да такве ствари обавимо у личном контакту?

Тумачење SMS маније дао нам је господин Јовановић, менаџер у Телеком-у.

„Прва SMS порука је послата 1992. године а данас се размењује на десетине милиона порука дневно. Ови подаци несумњиво говоре о популарности SMS порука. Има неколико разлога за то, али по мом мишљењу следећа три су најважнија: брзина, комфор и цена. 95% порука се испоручи у року од 10 секунди. За разлику од телефонског разговора, прималац поруке може да је добије а да не прекида активност коју обавља у том тренутку јер може да одговори на њу онда када му је угодно. Наравно остаје на социолозима и психолозима да објасне остале разлоге све веће популарности порука.“

Поново осећам вибрације мог мобилног телефона. Стиже ми још једна порука. Овог пута од моје жене: [купи хлеб и млеко]. Да ли смо сви постали овисници новог безличног комуницирања?

Предраг Станојевић

Време

Август 2004

Question 8 continues on page 5

BLANK PAGE

Part B

10 marks

Attempt Question 9

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and specific aspects of a text by identifying, analysing, and responding to information*
  - *convey information coherently (structure, sequence, accuracy and variety of vocabulary and sentence structure) and appropriately (relevance, use of conventions of the text type)*
-

9. Read the text and then answer in 150–200 words in SERBIAN the question that follows.

ШКОЛА ИЛИ ПОСАО?

Примећена је појава да деца српског порекла напуштају школовање након десетог разреда. Тенденција ка прераном напуштању школовања и прихватање неквалификованих радних места је горућа тема. Родитељи често не увиђају колико је важно да се укључе у школовање своје деце. Социјални радник Петар Праштало о овоме нам каже следеће:

„Приметио сам да је прво питање многих родитеља — Како да нађем било какав посао?

Покушао сам да им објасним да крећу погрешним путем и да би боље било да неко време проведу учећи језик да би се лакше привикли и они и деца. Посебно сам истицао значај образовања деце и повезивање родитеља са школом. Сад примећујем да ме је мали број тих усељеника послушао. Већина се прихватила послова, често се ради и ноћу и преко викенда, а деца су или сама или на улици са њима сличнима.

Уколико се ускоро нешто не предузме, биће то велики губитак за српску заједницу.“

You have just read this article. Write a letter to the editor in which you express your opinion about the issues raised.

Скоро сте прочитали овај чланак и одлучили сте да напишете писмо уреднику часописа у коме износите своје мишљење о овом проблему.

You may make notes in this space.

BLANK PAGE

BLANK PAGE

Student/Registration Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Centre Number

--	--	--	--	--	--

2004 PUBLIC EXAMINATION

Serbian

Continuers Level

Section 3: Writing in Serbian (15 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 45 minutes for Section 3.
2. Write your answer to a question from Section 3 in this booklet in blue or black ink or ball-point pen. Space is provided for you to make notes.
3. You must answer ONE question in SERBIAN.
4. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet.
5. All question booklets will be collected at the end of the examination.

This examination is used for the HSC (New South Wales), the NTCE (Northern Territory), the SACE (South Australia), the TCE (Tasmania), the VCE (Victoria), and the WACE (Western Australia).

Total marks – 15

Attempt ONE question from Questions 10–13

When judging performance in this section, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates:

- *relevance and depth of treatment of ideas, information, or opinions*
  - *accuracy and range of vocabulary and sentence structures*
  - *the capacity to structure and sequence response and capacity to use conventions of the text type*
-

Answer ONE question from this section in 200–250 words in SERBIAN.

- 10.** Your friend has just told you about a decision which has shocked you. Write your thoughts and emotions in your diary.

Управо ти је друг/другарица саопштио/ла своју одлуку која те је запрепастила. Своја размишљања и осећања уносиш у дневник.

- 11.** The Serbian Cultural Association is celebrating its 20th anniversary. As a respected member of the association you have been asked to give a speech in which you outline its role and try to attract new members and sponsors. Write the text of your speech.

Српско уметничко друштво прославља 20-годишњицу постојања. Као уважени члан Друштва замољени сте да одржите говор у коме ћете истаћи значајну улогу Друштва и покушати да привучете нове чланове и спонзоре. Напишите текст говора.

- 12.** You have been asked to write an article about a very attractive tourist spot for ‘The Blue Horizons’, a travel magazine. Write the text of your article.

Добили сте задатак да за туристички магазин „Плави хоризонт“ напишете чланак о једном веома атрактивном туристичком месту.

- 13.** You have decided to send the story you wrote about your recent visit to your primary school to the ‘Teen story’ competition. Write a story about one event that you can remember. The story begins with these words: ‘If these walls could talk . . .’

Одлучили сте да на конкурс „Тинејџерска прича“ пошаљете причу коју сте написали на тему недавне посете својој основној школи. Напишите причу о једном од догађаја којих се сећате. Прича почиње речима: „Када би ови зидови могли да причају...“

You may make notes in this space.

BLANK PAGE

BLANK PAGE

BLANK PAGE

2004 PUBLIC EXAMINATION

Serbian

Continuers Level

Section 1: Listening and Responding
and

Section 2: Reading and Responding

Translation

Section 1, Part A

Text 1

Our dear teenagers,

Support the action of saving water. Your parents are surely careful when watering flowers, washing cars and paths in front of the house. However, water is not only spent outside the house, but also inside the house.

Have you ever wondered how much water you spend in the bathroom? How long does it take you to have a shower or brush your teeth? Your contribution will be valuable.

Text 2

DRAGAN Hello Jovana, where have you been? It took you only one week to respond to my message...

JOVANA Don't ask me! That final exam has completely exhausted me. I simply needed a break! I'm happy with my result. I'll manage to get into Psychology course and I can finally relax now. What have you been up to? Still interested in Electrical Engineering?

DRAGAN I'm not really sure. My parents still want me to study some technical course and you know what they are like. Family tradition has to be continued or... but I don't think that's for me. I'm more into languages. I like to read, write and communicate with people...

JOVANA Then journalism would be the right thing for you, what do you say?

DRAGAN Well, yes and no. I'd really like to study English and work as a teacher. I know that is not cool, but I just like it and even if I can't find a job here I could work in some language school overseas. I've heard that it is in demand.

JOVANA Well, in fact, you would make a good teacher. You've always liked to lecture us. Ha, ha...

Text 3

Serbian Idol

Have you ever wished to become famous? Have you ever dreamt that people recognise you in the street and want to touch you just for a moment? Has it ever occurred to you that it could be possible and that one day you'll have an opportunity to show how well you can sing? If you gave a positive answer to any of those questions, listen carefully.

Your moment has come. Music channel of TV Serbia is advertising the competition for Serbian teenage idol. The winner will have an opportunity to record an album and a team of experts will organise complete promotion. If you sing well, we invite you to apply for an audition which will be held in the disco club The Cave on 3 November 2004. The audition will start at 9 am.

If you would like to participate in the audition, record three songs and send them to the following address:

PO Box 530

11000 Belgrade

What are you waiting for? Grab a tape recorder and start recording.

Text 4

- SPEAKER** Good afternoon dear listeners. Welcome to the program 'Youth Speaks,' Our topic today is generation gap. Our guest is Mrs Vesna Berak, a psychologist and councillor. Mrs Berak, how do you see relationship between parents and their teenage children?
- BERAK** Having an opportunity to work with many young people and their parents, I found out that this relationship is characterised by a conflict and lack of understanding.
- SPEAKER** What causes this conflict in the Serbian community?
- BERAK** The main problem is parents refusal to accept emotional relationship between their children and members of other ethnic groups. Torn between love on one hand and feeling of responsibility towards their parents on the other hand, young people either break up their relationships becoming very unhappy, or pursue relationships hiding it from their parents. In some extreme cases they angrily leave home in order to prove to their parents that they have the right to freedom and their own choice. All these, of course, cause very unhealthy relationship between parents and children.
- SPEAKER** How do you explain this?
- BERAK** Many migrant parents experience a cultural shock that they are not prepared for at all. Inability to speak the language makes it even more difficult. Feeling confused and lost they stick to their own community starting to live in a kind of a ghetto. They see the emotional relationship of their child with a person of a different cultural background as a loss of their own identity and being insecure enough they face an emotional crisis, anxiousness and depression.
- SPEAKER** What is the most common teenager's' complaint?
- BERAK** They mostly complain about the lack of communication and trust. Every dialogue on this issue that they initiate ends up with an argument. Parents often forget that falling in love and relationships are a normal part of growing up as well as the fact that the choice of a person their children want to date is only their own.
- SPEAKER** Thank you, Mrs Berak. Dear listeners, our psychologist is ready to answer your questions.

Section 1, Part B

Text 5

If anything could be said about the domestic film that one has covered all the bases with the great success, then the new Sotra's film 'Zona Zamfirova', based on the same novel written by Stevan Sremac, has got it all. Once again old-film fox Sotra introduced himself to the audience with a film for all generations.

A romantic tale set in the old town of Nis just after liberation from the Turks about two young people who are very much in love but the romance is forbidden by their parents, has obviously hit the mark with millions of movie goers' hearts.

The excellent Sremac's text without any vulgarity, blood or violence, the outstanding performance by the famous Serbian actors, exotic music, costumes and scenography and a happy end made this film a candidate for an authentic Serbian blockbuster.

Text 6

NATASHA: Hello!

MILAN: Hi! What a surprise!

NATASHA: I expected that you would call me to see each other...

MILAN: Well, I don't know. You see, I have many commitments. I am too busy.

NATASHA: Lets go out tonight. A very good movie is showing in the cinema.

MILAN: No, I can't. Finally, I have invited a couple of friends to watch NBA match.

NATASHA: ...And tomorrow night or maybe matinee in the morning?

MILAN: No, I can't, I have agreed with Sasha that we will study the Physics for the final exams. And in the morning I have to go with my granny to the market. You know that because of her arthritis, she can't carry heavy shopping bags any more.

NATASHA: Milan, I can understand everything but I can't understand that in your weekly schedule you have not time for seeing your own girlfriend!

MILAN: Oh, take it easy. Don't get upset! Take it easy. You know that I don't like it when you get angry for no reason!

NATASHA: After all it seems to me that our relationship is not very highly rated on your list of priorities? Isn't it?

MILAN: You know something? I really don't know why you rang me? Is it just to chase me up and check up on me? I knew it. Yes, I should have known. My girlfriend has become a real spy who follows where and with whom I spend my spare time... and that characteristic I have always hated in the girls!

NATASHA: Lucky you, you still have friends while I have dedicated all my spare time to our relationship.

Section 2, Part A

Question 7

1st November

Weight 75 kilos

Dear Diary

The die is cast! Today I have started new one-month diet from a woman's magazine. I have promised myself that I'll lose 10 kilos by the beginning of summer. Where there is a will there is a way! Dejan tried to persuade me to go to the gym with him, but I'm positive that the diet is better. Well, men don't understand those things. I can already see envious looks I'll get from my girlfriends when they see me in my bikini.

11th November

Weight 72 kilos

Dear Diary

This new diet is really great, I have already lost 3 kilos. Surely, I'll lose more than 10 kilos by the end of the diet.

21st November

Weight 75 kilos

Dear Diary

I'm simply devastated. It's been 3 weeks since the beginning of the diet, but my weight is still the same. But it started so well. It might have something to do with those chocolates that I eat these days. Well, I had to celebrate the success of the diet. Perhaps it would have been better if I had listened to Dejan.

There's one more week to go till the end of the diet. I can hardly wait for it to finish.

30th November

Weight 75 kilos

Dear Diary

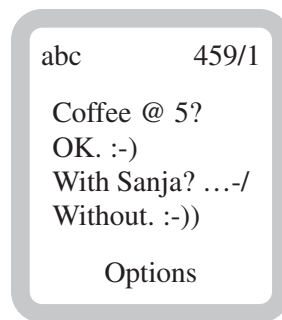
Hurrah! I have survived yet another diet. I really have no luck and those magazines are lying. I'm going out to have some cake without guilty conscience.

Question 8

SMS Mania

I feel vibrations of my mobile phone and take it out from my pocket. There on the screen, I spot an SMS message that has just been sent to me. Next to me, a young man is checking his messages. A bit further, a middle-aged lady is taking her mobile out of her bag and starts keying in a message. No, this is not a scene from a new science fiction movie, it's the usual scene that can be seen on the streets of the cities around the world.

The conversation of parents with children at dinner tables is reduced to messages. The exam results are received via SMS. Even friendships are maintained via messages.

[Divorce] [Divorce] [Divorce] and in Malaysia you are already divorced.

'SMS are cool. Now I wouldn't be an item with Tanja because I wouldn't have the courage to make a pass on her.' – Zoran, 17 years old.

Don't we have time or courage to do those things in person any more?

Mr Jovanovic, the manager from Telecom, to give us an explanation about this SMS mania.

'The first SMS message was sent in 1992 and today tens of millions of messages are exchanged every day. These facts undoubtedly tell us about the popularity of SMS messages. There are several reasons for that, but in my opinion the following three are the most important: speed, convenience and price. 95% of messages are delivered within 10 seconds. Unlike with phone calls, the recipient can receive the message without stopping the activity that he or she is doing at that moment, like attending a business meeting for example, and can respond to it when it's convenient. Sending an SMS message is almost four times cheaper than a phone call. It is up to sociologists and psychologists to give explanation of other reasons of the growing popularity of messages.'

I feel the vibrations from my mobile phone again. I have received another message. It is my wife this time [buy bread and milk]. Have all of us become addicts of the new impersonal way of communication?

Predrag Stanojevic
Time
August 2004

Section 2, Part B

Question 9

The school or the job?

Over a longer period of time it has been noticed that children of Serbian origin leave school after year 10. A tendency of early leaving school and accepting underqualified jobs is a hot topic. Parents often do not realise how important it is to participate in the schooling of their children. Social worker Petar Prashtalo tells us:

‘I have noticed that the first question many parents ask me is – How can I find a job?’

I have tried to explain that they are choosing the wrong path and that it would be much better if they would spend some time learning the language to better adjust themselves and their children. Particularly, I mention the importance of children’s education and parents involvement in the school. Now, I have noticed that a small number of those immigrants had listened to me. The majority of them started working, often they are working night or weekend shifts and the children are alone or on the street socialising with similar children. Unless something is done soon, it is going to be a great loss for the Serbia community.’